

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В.І. ВЕРНАДСЬКОГО
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЖУРНАЛІСТИКИ
КАФЕДРА ЖУРНАЛІСТИКИ

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
З ПІДГОТОВКИ ТА ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВИХ РОБІТ**

061 Журналістика

[ДОДАТКИ до методичних рекомендацій](#)

Київ–2024

ЗМІСТ

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	3
РОЗДІЛ 1. ПЕРШИЙ ЕТАП: ПІДГОТОВКА ДО НАПИСАННЯ РОБОТИ	
з1.1. Специфіка робіт	4
1.2. Права та обов'язки наукового керівника	4
1.3. Права та обов'язки студента	4
1.4. Вибір теми	5
1.5. Складання індивідуального плану	5
1.6. Пошук та опрацювання матеріалів	6
РОЗДІЛ 2. ДРУГИЙ ЕТАП: НАПИСАННЯ РОБОТИ	6
2.1. Структура роботи: загальні вимоги	6
Складники курсової роботи	6
2.2. Технічні вимоги до роботи	7
2.3. Анотація	11
2.4. Вступ	12
2.4. Розділи роботи	14
2.5. Висновки	15
2.5. Список використаних джерел	16
2.7. Додатки	16
3.1. Доповідь і презентація роботи	16

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Курсова робота – це самостійне дослідження обраної теми з відповідної навчальної дисципліни і є необхідним етапом для закріплення знань, набутих під час лекційних, практичних (семінарських) занять здобувачами вищої освіти.

Виконання курсової роботи передбачає розвиток мислення, творчих здібностей студента, прищеплення йому первинних навичок самостійної роботи, пов'язаної з пошуком, систематизацією та узагальненням нормативно-правових актів, наявної наукової та навчальної літератури, поглибленим вивченням окремих питань навчальної дисципліни, формування умінь аналізувати і критично оцінювати досліджуваний науковий і практичний матеріал. Результати курсової роботи засвідчують уміння студента самостійно виконувати дослідницьке завдання, оформляти результати роботи відповідно до загальноприйнятих стандартів, а також дають можливість студентам продемонструвати свої творчі здібності.

РОЗДІЛ 1

ПЕРШИЙ ЕТАП: ПІДГОТОВКА ДО НАПИСАННЯ РОБОТИ

Перший етап, що передбачає підготовку до написання роботи, виступає основою дослідження студента, оскільки від обраної теми, порушеної проблеми, зібраного матеріалу, комплексної візії результату залежить процес виконання та оцінка курсової роботи.

1.1. Специфіка робіт

Курсова робота – самостійне теоретико-практичне дослідження на тему, яка відповідає обраній спеціальності та плану роботи кафедри, допомагає студенту виявити знання і навички, здобуті у процесі навчання креативне й аналітичне мислення, здатність опрацювати матеріал і робити висновки.

1.2. Права та обов'язки керівника

Керівник курсової роботи – викладач, який контролює написання курсової роботи, допомагаючи здобувачу вищої освіти обрати правильний напрямок дослідження, посилити аргументацію думок, чіткість висновків тощо.

Права та обов'язки керівника курсової роботи:

- проводити регулярні консультації;
- надавати рекомендації у пошуку джерел;
- стимулювати самостійність і креативність здобувача;
- допомагати студенту знаходити найбільш ефективні рішення;
- контролювати графік виконання роботи й вимог щодо її оформлення;
- інформувати членів кафедри про неналежне виконання здобувачем зобов'язань (недотримання графіка, ігнорування консультацій тощо).

1.3. Права та обов'язки студента

Студент – особа, яка в навчається у вищому навчальному закладі за денною (очною) / заочною формою навчання з метою здобуття певних освітнього й освітньо-кваліфікаційного рівнів, є автором-виконавцем курсової роботи.

Обов'язки студента під час написання курсової роботи.:

- вчасно обрати тему курсової роботи та приступити до її виконання;
- самостійно здійснювати пошук, систематизацію та узагальнення наукової та навчальної літератури, нормативно-правових актів, матеріалів юридичної практики, оформляти результати здійсненого дослідження;
- ґрунтовно та всебічно опрацьовувати джерела по темі дослідження;
- дотримуватися затвердженого графіку написання курсової роботи;
- чітко виконувати встановлені у цих рекомендаціях вимоги до змісту курсової роботи та її оформлення;
- під час написання курсової роботи враховувати зауваження наукового керівника, вчасно усувати виявлені недоліки;
- за бажанням опублікувати тези (здійснити апробацію) результатів досліджень курсової роботи.

Права студента під час написання курсової роботи:

- одержувати від наукового керівника консультації щодо загальних вимог до написання курсової роботи, її змісту та оформлення, структури та плану, консультації з питань формулювання мети, завдань та висновків курсової роботи, використання наукових джерел та нормативно-правових актів;
- звертатися до наукового керівника із поточними питаннями, які виникають у процесі написання курсової роботи;
- бути всебічно проінформованим про недоліки курсової роботи, а також про можливості та терміни їх усунення;
- за згодою наукового керівника брати участь у наукових конференціях за результатами дослідження;
- володіти інформацією про критерії оцінювання курсової роботи.

1.4. Вибір теми

Вибір теми є важливим етапом написання курсової роботи, оскільки від зацікавленості студента у дослідженні залежить її якість і кінцевий результат. Перед написанням заяви про вибір теми доцільно ознайомитись із наявними джерелами, доступністю баз даних, оцінити власні можливості, проаналізувати й осягнути глибину питання.

Орієнтовні теми робіт розробляє професорсько-викладацький склад кафедри. Теми повинні бути актуальними, відповідати сучасному стану й перспективам розвитку науки, конкретизуватись і розширюватись, мати перспективи у подальших дослідженнях (курсозна – магістерська, магістерська – дисертація).

Тема курсових робіт студентів і закріплення студентів за науковими керівниками розглядаються та затверджуються на засіданні кафедри.

Назва роботи відповідає затвердженій темі. Вона повинна бути пов'язана з певною проблемою та вказувати на мету дослідження. Назви розділів та підрозділів повинні бути стислими та зрозумілими, пов'язані з назвою роботи, але не повторювати її.

1.5 Складання індивідуального плану

Після вибору теми дослідження студентом складається індивідуальний план виконання роботи. Наявність чітких термінів дисциплінує здобувача завдяки виокремленням таких етапів:

- 1) вибір і обґрунтування теми;
- 2) опрацювання джерел;
- 3) визначення мети, завдань і методів дослідження;
- 4) організація самостійного студіювання;
- 5) написання роботи;
- 6) аналіз результатів дослідження;
- 7) подання роботи науковому керівнику за розділами й загалом;
- 8) підготовка доповіді та презентації;
- 9) захист.

Порушення студентом графіка виконання курсової роботи є підставою для захисту курсової роботи на комісію.

1.6. Пошук та опрацювання матеріалів

Пошук джерел – перший практичний етап виконання курсової роботи. Здобувач повинен виявити навички з пошуку, відбору, обробки, систематизації, рецепції та інтерпретації матеріалів, які містять необхідну, важливу, цікаву інформацію з обраної тематики, працюючи у бібліотечних фондах та мережі Інтернет із вітчизняними й зарубіжними джерелами за такими критеріями:

- 1) відповідність проблемам, які потрібно розв'язати під час написання курсової роботи;
- 2) фіксація маловивчених явищ, які вимагають класифікації, узагальнення і неоднозначних дефініцій, що потребують конкретизації;
- 3) залучення сучасних здобутків;
- 4) самостійні висновки.

Для орієнтування у зібраному інформаційному масиві варто скласти алфавітний або тематичний каталог, який допоможе виокремити основні та додаткові джерела й ілюстративний матеріал.

РОЗДІЛ 2 ДРУГИЙ ЕТАП: НАПИСАННЯ РОБОТИ

Другий етап вимагає від студента зосередженої та сумлінної праці над курсовою роботою, щоб ефективно використати зібраний матеріал і продемонструвати власні здібності у критичному аналізі, мовній компетенції, самостійному вирішенні питань, здатності формулювати й аргументувати свої думки, висновувати.

2.1. Структура роботи: загальні вимоги

Структура курсової роботи повинна бути логічною та цілісною, відповідати чинним вимогам, показувати здатність студента систематизувати дослідження за формально-змістовими домінантами.

Складники курсової роботи

1. Титульна сторінка
2. Зміст
3. Вступ
4. Розділи та підрозділи
5. Висновки
6. Список використаних джерел
7. Додатки
8. Анотації.
 - 3.1. Базова анотація мовою дослідження (500 знаків) та ключові слова (до 10);
 - 3.2. Базова анотація англійською мовою дослідження (500 знаків) та ключові слова (до 10);

Першим завжди є **титульний аркуш**, оформлений згідно із зразком, підписаний студентом щодо відповідальності за плагіат.

Друга сторінка – **ЗМІСТ**, що містить найменування і номери початкових сторінок усіх частин роботи.

Якщо студент у науковій роботі використовує специфічну термінологію, маловідомі скорочення, нові символи, то **Перелік умовних позначень** варто розмістити на сторінці перед вступом, надрукувавши двома колонками: ліворуч – скорочення, дефініцію, праворуч – тлумачення.

2.2. Технічні вимоги до роботи

1. Обсяг основного тексту роботи (без списку використаних джерел та додатків) – 25–30 сторінок А-4. Якщо сторінка містить менше 50 % тексту, то її не враховують.

2. Формат сторінки – А4 (друк з одного боку).

3. Шрифт – Times New Roman. Кегль – 14.

4. Абзац – 1,25 см. Міжрядковий інтервал – 1,5.

5. Поля: верхнє, нижнє – 20 мм, ліве – 30 мм, праве – 10 мм.

6. Першою сторінкою роботи є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок, але номер сторінки не ставлять. На наступних сторінках номер проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки. Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, малюнків, таблиць, формул подають арабськими цифрами без знака №.

7. До загального обсягу роботи не входять додатки, список використаних джерел, таблиці та рисунки, які повністю займають площу сторінки. Але всі сторінки зазначених елементів підлягають нумерації.

8. Текст абзаців необхідно вирівняти по ширині.

9. Заголовки структурних частин друкують великими літерами по центру (ЗМІСТ / АНОТАЦІЯ / ВСТУП / РОЗДІЛ / ВИСНОВКИ / СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ) симетрично до тексту. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами, крім першої, з абзацного відступу. Крапку в кінці назв структурних частин та підрозділів не ставлять. Відстань між заголовком і текстом повинна становити 3 інтервали.

10. Кожну структурну частину роботи починають із нової сторінки.

11. Такі структурні частини, як зміст, вступ, висновки, список використаних джерел не мають порядкового номера.

12. Підрозділи нумеруються у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу (1.3. або 2.1.), а потім заголовки у тому самому рядку.

13. Ілюстрації, таблиці, схеми, графіки мають бути безпосередньо після відповідного тексту або на наступній сторінці, також можна навести ці матеріали у додатках, зазначивши у тексті номер і сторінку.

Ілюстрації позначають «Рис.» / «Мал.», нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій у додатках. Номер ілюстрації складається з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка. Наприклад: *Рис. 1.3. Частотність вживання лексеми «байбарак» у творах.*

Номер ілюстрації, назву і пояснювальні підписи розміщують по центру або ліворуч під ілюстрацією. У назвах та коментарях до таблиць і рисунків скорочення й аббревіатури не використовуються.

Рисунки (фотографії, структурно-логічні схеми, графіки, діаграми тощо) доцільно подавати в тексті безпосередньо після згадок про них або на наступному аркуші, якщо це буде більш зручним для сприйняття. Якщо рисунок займає окремий аркуш, він включається до наскрізної нумерації сторінок на загальних підставах. Якщо обсяг таблиці або розмір рисунку ускладнюють їх розміщення на аркуші формату А4, вони або розбиваються на частини, або

розміщуються в окремих додатках на аркушах більш великих форматів (як правило, А3), на що даються спеціальні вказівки у тексті роботи.

Якість розміщуваних рисунків, особливо фотографій та інших ілюстрацій, повинна забезпечувати їх чітке відтворення (електрографічне копіювання, мікрофільмування). Якщо схеми, графіки, креслення та інші рисунки виконуються вручну, їх необхідно креслити чорнилом, тушшю або пастою чорного кольору на білому не прозорому папері.

Після кожної ілюстрації обов'язково розташовують її детальний опис або аналіз даних, які вона містить. За текстом роботи розміщують тільки основні ілюстрації, що виконані автором самостійно, всі інші (інформаційні, допоміжні, залучені з інших джерел, такі, що перевищують обсяги сторінки) подають у додатках.

Ілюстрації відокремлюють від тексту 1 інтервалом (1 пустий рядок).

Таблиці нумерують послідовно в межах розділу, за винятком таблиць у додатках. Кожна таблиця обов'язково повинна мати власну назву, яка пишеться (набирається) над таблицею по центру симетрично до тексту. Заголовки всіх граф (рядків і стовпчиків) починаються з великих літер, підзаголовки – з маленьких, якщо вони складають одне речення із заголовком, та з великих, якщо вони є самостійними. Графа з порядковими номерами рядків включається до таблиці в разі необхідності. Напис «Таблиця» із зазначенням номера, який складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, розміщують у правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці.

Таблиця 1.2.

Назва таблиці

При переносі частини таблиці на інший аркуш (сторінку) слово «Таблиця» та її номер вказують один раз справа над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть: «Продовження табл. 1.2.». Якщо текст, який повторюється в графі таблиці, складається з одного слова, його можна замінити лапками; якщо з двох або більше слів, то при першому повторенні його замінюють словами «Те саме», а далі лапками. Ставити лапки замість цифр, марок, знаків, математичних і хімічних символів, які повторюються, не слід.

Не можна залишати рядки або колонки пустими, якщо вони не можуть бути заповнені, в них ставиться «–». Одиниці виміру слід писати повністю або з використанням загальноприйнятих скорочень. Якщо вся таблиця (або більше 60% таблиці) містить дані, що виражені в однакових одиницях виміру, можна зазначити такі одиниці після назви таблиці через кому.

Таблицю з великою кількістю граф можна ділити на частини і розміщувати одну частину під іншою в межах однієї сторінки. Якщо рядки або графи таблиці виходять за формат сторінки, то в першому випадку в кожній частині таблиці повторюють її головку (або номери граф), в другому – боковик.

Якщо таблиця не переноситься, колонки (рядки) таблиці не нумерують.

У назві таблиці повинні бути вказані фактичні дані наведеного об'єкта. Після кожної таблиці обов'язково розташовують її детальний опис та аналіз даних, які вона містить. Все це наводиться після таблиці, починаючи словами: «як видно із даних табл. 1.2. ...», далі опис і аргументовані висновки.

У тексті роботи розміщують тільки основні аналітичні таблиці, всі інші (інформаційні, допоміжні, розрахункові) подають у додатках.

Розмір шрифту при оформленні таблиць повинний бути не більше 14 та не менше 10 кегля. Допускається використовувати одинарний міжрядковий інтервал, якщо це не ускладнює користування таблицею. Зазвичай при оформленні таблиці не використовуються абзацні відступи та виступи.

Таблиці розміщуються після першого згадування про них у тексті в такий спосіб, щоб їх можна було переглядати без повороту переплетеного блоку роботи або з поворотом за стрілкою годинника.

14. Слід уніфікувати позначення лапок («»), виокремлення і перелік (курсив / підкреслення / жирний курсив; хрестики / крапки / пташки тощо), розрізнення знаків «дефіс» (-) і «тире» (—).

15. Символи «%» та «№» треба друкувати окремо від цифр.

16. Не допускається розміщувати назву розділу, підрозділу, а також пункту й підпункту в нижній частині сторінки, якщо після неї відсутній текст або розміщено тільки один рядок тексту.

17. Не допускається розташування на одній сторінці одночасно таблиці та ілюстрації, якщо між ними відсутня текстова частина обсягом не менше 4 рядків.

18. Переліки, за потреби, можуть бути наведені всередині пунктів або підпунктів. Перед переліком ставлять двокрапку. Перед кожною позицією переліку слід ставити малу літеру української абетки з дужкою (за винятком літер г, є, з, і, ї, й, о, ч, ь), або, не нумеруючи – дефіс (-) (перший рівень деталізації). Для подальшої деталізації переліку слід використовувати арабські цифри з дужкою (другий рівень деталізації). Переліки першого рівня деталізації друкують малими літерами з абзацного відступу, другого рівня – з відступом відносно місця розташування переліків першого рівня.

19. Посилання:

- кожна цитата повинна мати посилання у квадратних дужках із зазначенням прізвища, року, сторінки; навіть за послуговування непрямою мовою студент повинен максимально точно відобразити думку автора і вказати джерело [Присяжнюк 2019, с. 234];
- текст цитати починається і закінчується лапками, повністю відповідає оригінальному авторському тексту, без перекручень, довільного скорочення;
- цитати іноземними мовами перекладають мовою роботи, крім тих, які виступають ілюстративно-дослідницьким матеріалом;
- пропуск слова чи речення позначається у цитаті [...];
- виокремлення слова / словосполучення містить у круглих дужках вказівку одразу після нього (курсив мій. – П.В.) або (підкреслення моє. – П.В.) чи (розрядка моя. – П.В.);

- за необхідності показати ставлення автора роботи до цитати, як слушних або суперечливих думок, то після неї у круглих дужках (!) чи (?);
- посилання на ілюстрації наукової роботи подають таким чином: «...в табл. 1.2», «...на рис. 2.1». У повторних посиланнях на таблиці та ілюстрації треба вказувати скорочено слово «дивись», наприклад: «див. табл. 1.3», «див. рис. 2.1»;
- кількість цитувань не повинна перевищувати 40 % обсягу однієї сторінки.

20. Друк має бути чітким, чорного кольору середньої жирності. Друкарські помилки, графічні неточності можна виправити зафарбовуванням білою фарбою чи підчищенням, але не більше двох на сторінці.

21. Для оформлення рубрик переліку використовують такі способи членування тексту — з поданням кожної рубрики з абзацу або рідше в рядок.

1. У разі потреби в кількеступеневому членуванні тексту від ширших до вузких за змістом його положень застосовуємо комбіновану систему літерно-цифрової нумерації:

— римські цифри (з крапкою після них) або великі літери (з крапкою)

— на найвищому рівні членування тексту (речення після них починається з великої літери, а в кінці його ставимо крапку);

— арабські цифри (з крапкою) — на середньому рівні членування (речення після них починається з великої літери, а в кінці його ставимо крапку);

— арабські цифри (з дужкою після них) — на нижчому рівні членування (речення після них починається з малої літери, а в кінці його ставимо крапку з комою);

— малі літери (з дужкою) — на найнижчому рівні членування (речення після них починається з малої літери, а в кінці його ставимо крапку з комою).

2. У разі такої ж потреби застосовують також, причому дедалі ширше, інший принцип — використання тільки арабських цифр (з крапками після них) з послідовним їх додаванням від однієї до більшої кількості:

1. Загальні положення

1.1. Національна академія наук України (далі — НАН України) є вищою науковою самоврядною організацією України, що заснована на державній власності.

1.2. НАН України у своїй діяльності керується Конституцією України, законами України, актами Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України, іншими актами законодавства та Статутом НАН України, який ухвалюється та реєструється в порядку, встановленому законом.

1.3. НАН України є правонаступником Академії наук України, що була заснована в 1918 році і в подальшому йменувалася Українською академією наук, Всеукраїнською академією наук та Академією наук Української РСР [...] і т. д. (Статут Національної академії наук України).

2.3. Анотація

Анотація – стислий виклад основних ідей роботи. Дослідження повинно містити дві анотації, якщо курсова робота написана державною мовою: українською – базова анотація, англійською – розширена. Дослідження повинно містити дві анотації, я: базова анотація українською мовою (500–700 слів) та анотація англійською мовою (500–700 слів). Ключові слова / словосполучення, що є чільними для роботи. Кількість ключових слів – 5–10.

Анотація повинна викладати суттєві факти роботи, не містити матеріал, який відсутній в основній частині публікації. Схвалюється структура анотації, що містить вступ, мету і завдання, методи, результати, висновок. Але методи проведення дослідження доцільно описувати, якщо вони відрізняються новизною. Результати описують максимально точно й інформативно, надають перевагу даним довгострокового значення, важливим відкриттям, які, на думку автора, мають практичне значення. Висновки можуть супроводжуватися рекомендаціями, оцінками, пропозиціями.

Слід уникати зайвих вступних фраз, несуттєвої інформації, загальних формулювань, історичних довідок, якщо вони не становлять основний зміст документа, опису раніше опублікованих досліджень і загальновідомих положень.

В англійській анотації необхідно використовувати активний («The investigation reveals...»), а не пасивний стан, що є розповсюдженою помилкою; уникати застосування транслітерованих термінів та слів із місцевого сленгу, які не набули інтернаціонального поширення; варто послуговуватися термінологією для іноземних спеціальних текстів. Скорочення та умовні позначення, крім загальноживаних, застосовують у виняткових випадках або дають їх визначення при першому вживанні.

2.4. Вступ

Вступ – надзвичайно важлива частина роботи, яка містить основні характеристики дослідження, виявляє вміння здобувача конкретно й лаконічно сформулювати необхідні засади наукової праці, визначати методологію, виокремлювати стрижневі проблеми, дотримуючись чинних вимог.

Складники вступу:

- актуальність обраної теми;
- мета і завдання дослідження;
- об'єкт дослідження;
- теоретико-методологічна основа;
- методи дослідження;
- структура роботи.

Актуальність теми дослідження – важливість заявленої проблеми, ступінь її опрацювання в сучасному філологічному дискурсі. Тому студент / магістрант повинен показати вміння лаконічно і переконливо висвітлити й оцінити своєчасність, полемічність, нагальність, чинники вибору теми.

Задля аргументації варто навести низку досліджень з обраного питання, узагальнити інформацію, зосередившись на головному, назвати авторів та вказати студії, публікації, зокрема й найновіші. На ґрунтовнішому аналізі доречно зосередитись у першому теоретичному розділі роботи.

Мета роботи – формулювання одним реченням центральної проблеми дослідження, відповідної темі, що зумовлює виокремлення певних **завдань** (4–6 позицій), які визначають назви та зміст розділів / підрозділів. Наприклад: *Визначити особливості романістики Юрія Андруховича.*

Мету і завдання доречно відображати такими дієсловами: *є, визначити, висвітлити, виявити, вивчити, виокремити, встановити, дослідити, з'ясувати, класифікувати, обґрунтувати, окреслити, охарактеризувати, описати, проаналізувати, простудіювати, розробити, систематизувати, узагальнити, унфікувати.*

Об'єкт дослідження – процес або явище, які спричинили появу проблеми, обраної для вивчення, постає загальним, ширшим поняттям. Наприклад: *Об'єкт – романістика Юрія Андруховича.*

Теоретико-методологічна основа – матеріал, яким послуговується здобувач під час написання роботи, що охоплює друковані, електронні, рукописні джерела, теоретичні розробки, схеми, класифікації, лексикографічні одиниці, авторами / упорядниками яких є вітчизняні й зарубіжні дослідники.

Методи дослідження – шлях і спосіб пізнання, засоби, за допомогою яких здобувач опрацьовує матеріали та досягає поставленої мети. Вказуючи методи дослідження, варто зазначити про конкретне застосування кожного в роботі.

Методи наукового дослідження:*

- аналіз (процес розкладання цілого на частини);
- синтез (процес об'єднання частин у ціле);
- контент-аналіз (якісно-кількісний метод опрацювання тексту);
- соціологічний метод (вивчення медіа з огляду на суспільні умови);
- описовий метод (інвентаризація та систематизація медійних одиниць);
- порівняльно-історичний метод (порівняння визначеного явища / явищ у діахронії);
- компаративістика (зіставлення феноменів у синхронії та діахронії);
- типологічний метод (вивчення диференціації і медіа).

Наведений перелік не є вичерпним, оскільки методологія залежить від мети і завдань, предмета, специфіки матеріалу дослідження.

Апробація (за бажанням) – надання інформації про участь у конференціях і публікації, зазначаючи усі вихідні дані та копії сертифікату, статті.

Структура роботи – перелік складників дослідження, зазначення кількості позицій у списку використаних джерел, основного (без бібліографії, додатків) та загального обсягу роботи. Наприклад: *Структура дослідження зумовлена метою та завданнями. Робота складається із двох анотацій, вступу,*

трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (80 позицій), додатків. Загальний обсяг – 100 сторінок, з яких – 78 основного тексту.

Критерії оцінювання вступу:

- наявність і змістова відповідність усіх складників;
- чіткість формулювань;
- послідовність викладу;
- належне оформлення;
- систематизація та лаконічність.

Рекомендований обсяг вступу: курсова робота – 2–3 с.

2.4. Розділи роботи

Основна частина курсової роботи повинна містити теоретичний та практичний складники.

Перший теоретичний розділ передбачає систематизований комплексний аналіз (опис та зіставлення) відповідних джерел за обраною темою, наслідком якого є висновки студента / магістранта щодо історії та повноти розв'язання проблеми іншими авторами. Стислий огляд літератури подається у вступі роботи, але в основній частині дослідження він має більш деталізований характер.

Виклад матеріалу може бути за хронологічною послідовністю чи за принципом виокремлення питань або тематичних блоків.

Усі джерела, на які є посилання, повинні бути пронумеровані та включені у список використаних джерел.

Кожен абзац теоретичного розділу слід оформлювати як порівняльний аналіз або резюме певної позиції, визначення кількох авторів, потім вказати на суперечності, важливість конкретизації чи узагальнення, доповнення, що виявляє науково-дослідницьку компетенцію здобувача висвітлювати власну думку. Студент / магістрант обґрунтовує важливість критичного студіювання проблеми, спираючись на різні теорії та погляди, полемізуючи з вітчизняними й зарубіжними науковцями, переконуючи належною аргументацією.

Важливе місце у даному розділі посідає презентація обраної методології, котра буде чинною в наступній практичній частині.

Критерії оцінювання теоретичного розділу:

- якість зібраного матеріалу;
- глибина критичного аналізу джерел;
- наявність наукової дискусії;

- логічність викладу;
- самостійність суджень;
- етика цитування.

Наприкінці розділу здобувач робить висновки, підсумовуючи результати студіювання теоретичного матеріалу та формулюючи своє бачення предмета дослідження.

Рекомендований обсяг цього розділу – 10–15 с.

Другий практичний розділ демонструє аналітичні навички студента / магістранта, його вміння опрацювати конкретний фактичний матеріал, застосовуючи здобуті знання, визначені методи та прийоми дослідження для комплексної візії предмета і стану проблеми.

Здобувач презентує ґрунтовний аналіз порушених питань, вирішує завдання і досягає поставленої мети, аргументуючи кожен свою позицію, припущення, думку значним переконливим ілюстративним матеріалом, виявляє креативність мислення у пошуку розв'язання проблеми, спираючись на вже наявні та самостійно знайдені аспекти, що допоможуть зробити відповідні висновки-основу подальших досліджень.

Критерії оцінювання практичного розділу:

- самостійність дослідження проблеми;
- систематизованість, послідовність, логічність і аргументованість аналізу;
- зв'язок теоретичної та практичної частин;
- чіткість понятійного апарату;
- обґрунтованість і переконливість висновків.

Для більш наочного сприйняття матеріалу в розділах варто виокремити підрозділи, які висвітлюють конкретну проблему. Наприкінці кожного підрозділу має бути стислий висновок, а наприкінці розділу – загальний підсумок практичної частини роботи.

Рекомендований обсяг цього розділу – 15–20 с.

2.5. Висновки

Висновки – узагальнення результатів дослідження і логічне завершення курсової роботи. Висновки повинні відповідати завданням, вказаним у вступі, бути лаконічними й конкретними, аби реципієнт зрозумів зміст роботи без її прочитання, містити наукову новизну.

Слід уникати описовості, повторів, образності, припущень, відсутньої в розділах інформації.

Висновки розпочинають зі стислої оцінки стану обраного питання. Далі викладають і синтезують одержані результати власного студіювання, підкреслюючи досягнуте автором суттєве й нове. Здобувач має довести важливість свого дослідження та окреслити перспективи подальшої роботи.

Критерії оцінювання висновків:

- відповідність висновків меті й завданням;
- самостійність;
- чіткість, лаконічність і аргументованість;
- новизна;
- перспективи результатів дослідження.

Рекомендований обсяг висновків 2–3 с.

2.5. Список використаних джерел

Список використаних джерел відображає вміння студента / магістранта збирати, систематизувати, аналізувати (відбір) матеріал, його компетентність у сучасних студіях, розробках, в інноваційних методах, зацікавленість у темі роботи, ґрунтовній підготовці до написання, комплексному баченні й перспективах подальших досліджень. Кількісний склад списку для курсової роботи – не менше 25–30 позицій. Якісний склад списку: не менше 40 % позицій за останні 5 років, за винятком досліджень маловідомих або невідомих рукописних / друканих / машинописних матеріалів, не більше 20 % інтернет-джерел. Послідовність позицій у списку: 1) україномовні та російськомовні джерела за абеткою; 2) іноземні джерела за абеткою. ***Вимоги до оформлення списку використаних джерел подано у Додатку А.***

У курсових роботах для усіх джерел, що використовувалися студентом із використанням віддаленого доступу, подається не лише бібліографічний опис, а й зазначається URL.

2.7. Додатки

У тексті роботи наводять найбільш важливі таблиці, схеми. Ілюстративний матеріал, що має допоміжний характер, первинні документи й дані спеціальних спостережень, нормативні та довідкові матеріали подаються у додатках після списку використаних джерел.

На окремому аркуші посередині друкують слово «ДОДАТКИ».

Слово «Додаток» з його порядковим номером розташовують у правому верхньому куті сторінки; позначають послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь (Додаток А, Додаток Б). Кожен додаток повинен мати тематичний (змістовний) заголовок, надрукований угорі жирним шрифтом малими літерами з першої великої відносно тексту сторінки. Назви додатків формулюють у простих лаконічних реченнях, за потреби до них у дужках може додаватися підзаголовок.

Таблиці та ілюстрації, розміщені в додатках, нумерують у межах кожного додатка, наприклад: рис. Д.1.2 – другий рисунок першого розділу додатка Д.

Текст кожного додатка за необхідності може бути поділений на розділи й підрозділи, які нумерують у межах кожного додатка. У цьому разі перед кожним номером ставлять позначення додатка (літеру) і крапку, наприклад, А.2 – другий розділ додатка А; В.3.1 – перший підрозділ третього розділу додатка В.

РОЗДІЛ 3 ТРЕТІЙ ЕТАП: ЗАХИСТ РОБОТИ

До захисту курсової роботи допускається студент, який виконав курсову роботу у повному обсязі і отримав позитивний відгук керівника курсової роботи.

Остаточню курсову роботу оцінюють члени комісії за результатами її відкритого захисту здобувачем.

Студент, який порушив терміни виконання роботи, вважається таким, який не виконав навчальну програму.

Студент, який не з'явився на захист роботи без поважної причини чи отримав на захисті незадовільну оцінку має академічний борг та має право на перескладання.

3.1. Доповідь і презентація роботи

До початку захисту студент має надати примірник роботи аби члени комісії могли ознайомитись із дослідженням.

Доповідь має бути конструктивною, логічною та змістовною, щоб продемонструвати основні здобутки студента під час написання курсової роботи.

Доповідь має супроводжуватися презентацією, що представляє чіткі складники роботи, містить необхідний ілюстративний матеріал, висвітлює здобутки студента і перспективи подальших досліджень.

Задля вдалого виступу, що передбачає уникнення недоречних пауз, беззмістовних слів, надмірної жестикуляції, варто підготувати заздалегідь тези доповіді, висвітливши головні ідеї роботи (1–2 сторінки).

Тривалість доповіді – 5–7 хвилин.

Структура доповіді:

- формули вітання (*Доброго дня, шановна комісіє...*);
- презентація роботи (тема і мета, завдання, актуальність, об'єкт і предмет дослідження, методологія) з ілюстративним супроводом (фото, діаграми, таблиці);
- формули подяки (*Дякую, шановна комісіє, за увагу...*);
- фіксація питань членів комісії;
- стислі та змістовні відповіді;
- формули подяки (*Дякую, шановна комісіє, за слушні зауваження і питання та увагу до моєї роботи...*).

3.2. Критерії оцінювання роботи

Оцінювання здійснюється відповідно до відповідно до критеріїв оцінювання робіт члени комісії проводять оцінювання результативності роботи студента / магістранта за 100-бальною системою з подальшим переведенням її у шкалу ECTS.

Комплексна оцінка за курсову роботу становить максимально 100 балів, що враховує зміст роботи й оцінку захисту.

Оцінювання курсової роботи за ECTS.

Види критеріїв за етапами виконання роботи	Зміст критеріїв	Кількість балів
I. Формальні та змістові складники роботи		60
Відповідність виконаної роботи затвердженому завданню	рівень виконання поставлених завдань та розв'язання задач дослідження	5
Логічна послідовність і стиль викладу матеріалу дослідження	грамотність, володіння професійною термінологією, вміння логічно, аргументовано викладати результати досліджень, формулювати висновки	15
Теоретична цінність отриманих результатів	глибина, всебічність і повнота викладення теоретичного матеріалу, відображення дискусійних питань	10
Повнота виконання аналітичної частини курсової роботи	загальний рівень опрацювання джерел, рівень узагальнення існуючих теоретичних підходів, методів та методик, обґрунтованість висновків щодо узагальнення теоретичних положень теми	15
Практична цінність отриманих результатів	використання сучасних та оригінальних методів дослідження, рівень вірогідності і надійності аналітичного обґрунтування, глибина аналітично-діагностичного вивчення стану прояву проблеми дослідження	15
II. Організаційні аспекти підготовки роботи		10
Якість оформлення роботи	рівень дотримання вимог щодо змісту та правил оформлення курсової роботи, своєчасність проходження попереднього захисту	10
III. Захист роботи		30
	Розуміння теоретичних основ теми дослідження	5
	Вільне володіння матеріалом	5
	Якість підготовки супровідних матеріалів (презентації, роздаткового матеріалу)	5
	Дотримання регламенту виступу	5
	Повні, вичерпні відповіді на поставлені питання	10

Кожний складник комплексної оцінки курсової роботи визначається комісією за принципом ухвалення більшості голосів її членів на основі розгляду змісту роботи, вивчення текстів відгуку наукового керівника, рецензії та оцінки якості публічного захисту.

Переведення 100-бальної шкали у шкалу ECTS при оцінюванні курсової роботи студента

<i>Сума балів</i>	<i>Оцінка ECTS</i>	<i>Оцінка за національною шкалою</i>
90–100	A	відмінно
82–89	B	дуже добре
74–81	C	добре
64–73	D	задовільно
60–63	E	задовільно
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного написання і захисту
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним проходженням курсу і написанням роботи

Отже, курсову роботу можна оцінити так:

Відмінно (A). Тема роботи розкрита, вказано на історію питання, надана критична оцінка основних проблем і розглянуті способи їх розв'язання, проведено ґрунтовний аналіз матеріалу. Основні результати досліджень знайшли відображення в науковій статті. Оформлення роботи відповідає встановленим вимогам. Доповідь і відповіді на запитання є логічні й аргументовані. Позитивна оцінка керівника і рецензента.

Дуже добре (B). Тема роботи розкрита, однак наявні несуттєві недоліки: у теоретичній частині висвітлення окремих джерел не має критичного аналізу, є окремі зауваження у рецензії та відгуку, доповідь логічна, відповіді на запитання членів комісії правильні, робота оформлена за вимогами.

Добре (C). Тема роботи розкрита, проте наявні окремі недоліки: в теоретичній частині поверхово зроблений аналіз джерел, є зауваження у рецензії та відгуку, доповідь логічна, відповіді на запитання членів комісії, здебільшого, правильні, але неповні, робота оформлена за вимогами.

Задовільно (D). Тема роботи розкрита не повністю, наявні суттєві недоліки: нечітко сформульована мета роботи, в теоретичному розділі недостатній аналіз джерел, аналітична частина здебільшого описова, а не дослідницька, відгук і рецензія містять значні зауваження, відповіді на запитання членів комісії неповні. Є зауваження щодо оформлення роботи.

Задовільно (E). Тема роботи слабо розкрита, наявні суттєві недоліки: нечітко сформульована мета роботи, в теоретичному розділі недостатній аналіз джерел, аналітична частина описова, добір матеріалів не завжди обґрунтований, відгук і рецензія містять значні зауваження, відповіді на запитання членів комісії неповні. Є зауваження щодо оформлення роботи та рівня мовної компетенції.

Незадовільно (FX). Тему роботи не розкрито, наявні суттєві недоліки: нечітко сформульована мета і завдання роботи, розділи не мають логічного зв'язку, відсутній огляд сучасних джерел, аналітична частина описова, низький рівень мовної компетенції, відгук і рецензії містять значні зауваження. Відповіді на запитання членів комісії неточні, неповні або відсутні. Порушені вимоги щодо оформлення роботи.

Незадовільно (F). Тему роботи не розкрито, наявні суттєві недоліки: нечітко сформульована мета і завдання роботи, розділи не мають логічного зв'язку, відсутній огляд сучасних джерел, переважає описовість, низький рівень мовної компетенції, відсутність посилань, відгук і рецензії містять значні зауваження. Відповіді на запитання членів комісії неточні, неповні або відсутні.

Курсова робота до захисту не допускається:

- подана науковому керівникові на перевірку або на будь-який подальший етап проходження з порушенням строків, установлених регламентом;
- написана на тему, яка своєчасно не була затверджена;
- зміст роботи не відповідає темі дослідження;
- структура роботи не відповідає вимогам;
- плагіат.

Студент, який захистив курсову роботу, має право отримати від комісії вичерпні роз'яснення щодо застосування чинних критеріїв під час виставлення оцінки. Оголошена оцінка є остаточною і оскарженню не підлягає.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Данильян О. Організація та методологія наукових досліджень: навч. посіб. Харків: Право, 2017. 446 с.
2. Іноземцев Г. Методологія наукових досліджень: монографія. Київ: Компринт, 2017. 196 с.
3. методичні рекомендації до виконання, оформлення та захисту курсової роботи з навчальної дисципліни, Львівський національний університет імені Івана Франка, 2020 - 26 с.
4. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2018. 606 с.
5. Надикто В. Основи наукових досліджень: підручник. Тавр. держ. агротехнол. ун-т. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2017. 267 с.
6. Науменко А. Основи наукових досліджень: навч. посіб. для бакалаврів 1-го курсу спец. «Переклад» з одноймен. лекц. дисципліни. Чорномор. нац. ун-т ім. Петра Могили. Миколаїв: ЧНУ ім. Петра Могили, 2018. 129 с.
7. Методичні рекомендації до виконання, оформлення та захисту курсової роботи з навчальної дисципліни «Об'єктно-орієнтоване програмування» для студентів, які навчаються за галуззю знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальністю 051 «Економіка» освітнього ступеня бакалавр денної форми навчання, 2021, 22 с.
8. Методичні рекомендації до написання курсових робіт для здобувачів освіти спеціальностей 012 Дошкільна освіта, 013 Початкова освіта, 231 Соціальна робота Відокремленого структурного підрозділу «Педагогічний фаховий коледж Львівського національного університету імені Івана Франка»/

Уклад. Михайлишин Р.Р, Сулим О.І. Львів. ВСП «Педагогічний фаховий коледж Львівського національного університету імені Івана Франка», 2021. 50 с.

ШАБЛОН ОФОРМЛЕННЯ РОБОТИ

ДОДАТКИ

Додаток А

Форма індивідуального плану підготовки кваліфікаційної роботи

ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ В.І. ВЕРНАДСЬКОГО
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЖУРНАЛІСТИКИ
КАФЕДРА СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЖУРНАЛІСТИКИ

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН ВИКОНАННЯ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Тема _____

Виконавець ППП _____

Навчальна група _____
Контактна інформація: моб. тел. _____, конт. тел. _____
e-mail _____

Терміни виконання: 15 жовтня 2019 - 15 квітня 2020

Науковий керівник: _____

Вид роботи	Терміна виконання ³	Відмітка про виконання	Примітки
ПІДГОТОВЧИЙ ЕТАП			
Вибір теми дослідження			
Орієнтація в темі. Ознайомлення з предметом дослідження та станом його висвітлення/опрацювання/вивчення			
КОНСУЛЬТАЦІЯ НАУКОВОГО КЕРІВНИКА			
ОСНОВНИЙ ЕТАП			
Опрацювання наукових джерел			
Орієнтація в методах наукового дослідження			
Вироблення робочої гіпотези			
ВСТУП (робочий варіант)			
СПИСОК ДЖЕРЕЛ (робочий варіант)			
ЗМІСТ. Складання плану дослідження			
Візуальний апарат наукового дослідження: схеми, таблиці, моделі до розділу 1 (робочі матеріали)			
КОНСУЛЬТАЦІЯ НАУКОВОГО КЕРІВНИКА			

	РОЗДІЛ 1. Написання теоретичного розділу			
	КОНСУЛЬТАЦІЯ НАУКОВОГО КЕРІВНИКА			
	Підготовка емпіричного матеріалу			
	Робота над практичною складовою дослідження			
	РОЗДІЛ 2. Написання практичного розділу			
	ДОДАТКИ (робочі матеріали) та візуальний апарат наукового дослідження (схеми, таблиці, графіки)			
	КОНСУЛЬТАЦІЯ НАУКОВОГО КЕРІВНИКА			
ЗАВЕРШАЛЬНИЙ ЕТАП				
	ВСТУП (остаточний варіант)			
	ВИСНОВКИ			
	СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ. Оформлення алфавітного списку			
	АНОТАЦІЇ			
	Удосконалення мовного оформлення роботи			
	Технічне вдосконалення роботи			
	КОНСУЛЬТАЦІЯ НАУКОВОГО КЕРІВНИКА			
	Удосконалення тексту кваліфікаційної роботи з урахуванням зауважень.			
	ПОДАННЯ РОБОТИ НА КАФЕДРУ			
	Апробація роботи			
	Підготовка до захисту			
	Захист роботи	15 квітня		

Дата

Виконавець _____ П.І.П.

Науковий керівник _____ П.І.П.

Завідувач кафедри _____ П.І.П.

* Зміни термінів виконання певних етапів під час написання кваліфікаційної роботи можуть бути схвалені на засіданні кафедри. Студент має надати довідки, що засвідчують неможливість виконати роботу в зазначений термін.

Рекомендації до виконання індивідуального плану дослідження

	Вид роботи	Результати виконання
ПІДГОТОВЧИЙ ЕТАП		
	Вибір теми дослідження	Оформлення титульної сторінки
	<p>Орієнтація в темі Ознайомлення з предметом дослідження і станом його досліджень (Робота з літературою самостійний пошук та опрацювання джерел з основного списку, рекомендованого викладачем. Уточнення об'єкту та предмету дослідження. Формулювання мети та завдань дослідження.) (Робота з бібліотечними каталогами. Укладання бібліографії. Групування праць науковців: українські, російські, іноземні; монографії, наукові статті, енциклопедично-довідкова література та за тематичним принципом (в аспекті дослідження) (анотування праць науковців (наукових положень) в аспекті дослідження)</p>	<p>Перелік/картотека термінів і понять. Структурні складники вступу Робочий список літератури Актуальність. Теоретичні засади дослідження. <i>Робочі матеріали</i></p>
ОСНОВНИЙ ЕТАП		
	Опрацювання наукових джерел (критичний огляд літератури з досліджуваної проблеми: виписки, робочі матеріали, добирається матеріал, що розкриває понятійно-термінологічний апарат дослідження, основні теоретичні положення наукового дослідження, розмітка тексту (ксеркопії), укладання тез (виписок), цитатних, номінативних (питальних) планів, конспектування наукових праць, реферування джерел)	<i>робочі матеріали</i>
	Орієнтація в методах наукового дослідження: (знайомство із зразками наукових досліджень обраного напрямку. Опрацювання наукових досліджень, де використано подібні методи дослідження)	<i>робочі матеріали</i>
	Вироблення робочої гіпотези (проводиться попередній аналіз фактичного матеріалу й на основі набутих теоретичних знань уточнюється мета, завдання і формулюється гіпотеза, визначається теоретичне та практичне значення роботи)	<i>робочі матеріали</i>
	Складання плану дослідження (на основі проблемно-тематичної картотеки, розміток ксерокопій, номінативних і тезових планів статей, а також проаналізованого фактичного матеріалу складається робочий деталізований план дослідження (план-проспект роботи), в якому кожного пункту зазначено джерело теоретичної інформації та сформульовані орієнтовні висновки кожного підрозділу та розділу)	Зміст
	На основі самостійно підготовленого плану-проспекту під час консультації з керівником погоджується структура та зміст роботи, логіка розкриття теми у підрозділах, проєктуються висновки	
	Написання теоретичного розділу	Розділ 1

	<p>Систематизація та узагальнення поглядів науковців щодо основних теоретичних положень дослідження. Критичний аналіз теоретичної літератури (з опорою на тези, конспекти, реферати). Формулювання самостійних узагальнень та висновків</p> <p><i>У роботі на цьому етапі для прямих і непрямих цитат слід подавати розширені посилання: [Плюц, с.5], а також вказувати джерело запозиченого матеріалу: (Вихов. Теор.морф., с.23).</i></p>	
	<p>Підготовка емпіричного матеріалу. Вибірка. Відбір фактичного матеріалу дослідження для самостійного аналізу. Укладання додатків – списку (карток, таблиць) фактичного матеріалу для аналізу.</p>	<i>робочі матеріали</i>
	<p>Робота над практичною складовою дослідження Обробка емпіричного матеріалу Оцінка, класифікація та систематизація фактичного матеріалу. Опис результатів експериментальної (аналітичної роботи). Формулювання самостійних узагальнень та висновків.</p>	Таблиці, схеми, кількісні та якісні показники. Додатки
	Написання практичного розділу	Розділ 2
ЗАВЕРШАЛЬНИЙ ЕТАП		
	<p>Допрацьовуються змістові компоненти вступу: актуальність, ступінь дослідженості, об'єкт, предмет, мета, гіпотеза, завдання, методи, теоретична основа дослідження, матеріал дослідження, теоретична значущість (наукова новизна), практичне значення, структура роботи</p>	Вступ
	<p>Висновки. Узгоджується зміст і обсяг першої та другої частини. Приводяться у відповідність мета, завдання, структура і висновки роботи</p>	Висновки
	Оформлення алфавітного списку використаних джерел	Список використаних джерел
	Анотації	Анотації
	Удосконалюється мовне оформлення роботи	Робота без помилок та технічних огріхів
	Технічне вдосконалення роботи.(Титульна сторінка, зміст, вступ, висновки, розділи, додатки, список використаних джерел. Таблиці, рисунки (схеми, моделі, діаграми)	Оформлена робота
	Удосконалення тексту кваліфікаційної роботи з урахуванням зауважень	
	ПОДАННЯ РОБОТИ НА КАФЕДРУ (робота реєструється у журналі й передається для оцінювання науковому керівнику, електронний документ подається для ознайомлення членам комісії)	Друкований та електронний примірники роботи
	Апробація роботи (участь у конференціях, статті)	доповідь, стаття
	Підготовка до захисту основних положень роботи. Тези доповіді та структура презентації	презентація, текст доповіді
	Захист роботи	

Зразок оформлення першої сторінки кваліфікаційної роботи

Міністерство освіти і науки України
Таврійський національний університет імені В.І. Вернадського
Навчально-науковий інститут філології та журналістики
Кафедра слов'янської філології та журналістики

Курсова робота

з “Сучасної української літературної мови”

ДІАЛЕКТИЗМИ У ПОЕЗІЇ ТАРАСА МЕЛЬНИЧУКА

Доценко Олександр Сергійович

студентки II курсу, групи 061-У-216

спеціальність: 061 Журналістика

ступінь вищої освіти: БАКАЛАВР

Науковий керівник:

Чупринка Олеся Володимирівна,

кандидат філологічних наук, доцент.

Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS _____

Члени комісії: _____
(підпис) (ініціали, прізвище)

(підпис) (ініціали, прізвище)

(підпис) (ініціали, прізвище)

Київ – 2024

Рекомендації до підготовки анотації

АНОТАЦІЯ

Актуальність роботи є
Об'єктом дослідження виступає ...

Мета кваліфікаційної роботи – визначити...

Завданнями роботи є ...

За результатами дослідження сформульовані ...

Одержані результати можуть бути використані ...

Ключові слова...

Зразок оформлення змісту – друга сторінка роботи

Зразки оформлення переліку умовних скорочень

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

АД — аспект дії.

ВЖ — Вільне життя (газета), м. Тернопіль.

ВК — Вечірній Київ (газета), м. Київ.

ВП — Вінницька правда (газета), м. Вінниця.

ВХ — Вечірній Харків (газета), м. Харків.

ГЗ — граматичне значення.

ГК — граматична категорія, грам. — граматичний, -а, -є, -і.

ГФ — граматична форма.

Д (дав. в.) — давальний відмінок, док. в. — доконаний вид.

ж. р. — жіночий рід.

З (знах. в.) — знахідний відмінок.

ЛГР — лексико-граматичний розряд.

ЛЗ — лексичне значення.

ЛМР — лексико-морфологічний розряд.

М (місц. в.) — місцевий відмінок.

МГ — Молода гвардія (газета), м. Київ.

МКІ — морфологічна категорія іменника.

МСДЯ — Срезневский И. И. Материалы для словаря древнерусского языка. — Спб., 1893-1912.-Т.І-Ш.

Н (назв.в.) — називний відмінок, невідм. ім. — невідмінювані іменники, недок. в. — недоконаний вид.

СУМ — Словник української мови: В 11 т. — К.: Наук, думка, 1970-1980.

Оформлення вступу кваліфікаційної роботи ВСТУП

Актуальність дослідження. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст.
Текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст.

Мета: текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст.
Текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст.

Об'єкт дослідження – текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст.
Текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст.

Предмет – текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст.
Текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст.

Завдання дослідження:

– текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст.
Текст;

– текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст.
Текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст.

Методи дослідження: текст. Текст. Текст. Текст. Текст.

Теоретична основа дослідження: текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст.
Текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст.

Практична база дослідження: текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст.
Текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст.

Практичне значення роботи: текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст.
Текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст.

Апробація роботи: текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст.
Текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст.

Структура та обсяг роботи: текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст.
Текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст. Текст.

Оформлення вступу кваліфікаційної роботи ВСТУП

Вступ розкриває сутність і стан наукової проблеми (завдання), її значущість, підстави та вихідні дані для розроблення теми, обґрунтування необхідності проведення дослідження. Це є найбільш відповідальна частина роботи, оскільки в стислій формі містить всі фундаментальні положення, обґрунтуванню яких призначена робота. Остаточно допрацьовувати вступ методологічно краще не спочатку, а коли дослідження завершено, а основна частина написана. Перед написанням цієї частини роботи бажано ґрунтовно опрацювати зразки, близькі за тематикою роботи.

Вступ розпочинається з невеликої преамбули, у якій вказується суть і стан досліджуваної проблеми, її значимість в сучасних умовах, вказується на необхідність дослідження. Далі подають загальну характеристику роботи в рекомендованій нижче послідовності.

Актуальність теми. Шляхом критичного аналізу та порівняння з відомими розв'язаннями проблеми (наукового завдання) обґрунтовують актуальність і доцільність роботи для розвитку відповідної галузі науки. Висвітлення актуальності не повинно бути багатослівним. Достатньо кількома реченнями висловити головне – сутність проблеми або наукового завдання.

Загалом актуальність дослідження визначає: сутність проблеми дослідження; практичну значущість проблеми дослідження, вирішення якої має важливе наукове чи практичне значення; суттєве значення для подальшого розвитку відповідної галузі науки, теорії і практики; вирішення конкретних питань, які сприяють якісним змінам у науці чи виробництві; доцільність роботи, її відмінність у порівнянні з відомими раніше підходами до розв'язання проблеми.

Авторові варто показати, що до проведеного ним дослідження у науці існувала біла пляма, яку необхідно було розкрити з наукової точки зору вирішення проблем науки і практики. Для обґрунтування актуальності потрібно

також надати короткий аналіз відомих джерел, де показати, що досліджувана тема, в пропонованому аспекті не була вивчена або вивчена недостатньо.

Мета й завдання дослідження. Формулюється мета роботи та завдання, які необхідно вирішити для досягнення поставленої мети, що забезпечує внесення значного вкладу в теорію й практику. При цьому не можна формулювати мету як "Дослідження...", "Вивчення...", "Обґрунтування і розробка", "Розробка принципів...", оскільки ці слова вказують на засіб досягнення мети, а не на саму мету. Натомість рекомендуються формулювати мету такими термінами: "Проаналізувати ... і визначити ..", "З'ясувати зміст та роль...". Мета дослідження повинна узгоджуватися з назвою роботи і містити не тільки очікувані результати, а й вказувати, на яких наукових передумовах вона базується, якими засоби і як досягається (із залученням яких наукових гіпотез, ідей, явищ, законів та ін.).

У відповідності з метою потрібно виділити три-чотири цільові **завдання** в роботі, вирішення яких необхідне для досягнення поставленої мети. Завдання дослідження не повинні бути глобальними – вони повинні працювати на мету кваліфікаційної роботи. Не варто захоплюватися їх кількістю. Завдання дослідження формулюються у формі переліку дій: “вивчити...”, “проаналізувати...”, “встановити...”, “вияснити...”, “обґрунтувати...” та ін. Про досягнення мети і вирішення завдань дослідження обов’язково зазначається у висновках кваліфікаційної роботи.

Об’єкт дослідження – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію й обране для вивчення. Саме на нього спрямовується головна увага дослідника, саме предмет дослідження визначає тему роботи, яка зазначена на її титульному аркуші як назва.

Предмет дослідження – це процес або явище, що міститься в межах об’єкта. Об’єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об’єкті виділяється та його частина, яка є предметом дослідження. Саме на нього спрямована основна увага,

оскільки предмет дослідження визначає тему роботи, визначеної на титульному аркуші як її назва. Предмет дослідження обов'язково мають бути новим.

Опис об'єкта й предмета дослідження має лаконічний характер і за обсягом менший половини сторінки. Об'єкт дослідження – це область наукового пошуку в межах якої виявлена і існує досліджувана проблема. Це система закономірностей, зв'язків, відносин, форм діяльності, в обсязі яких виникла проблема. Предмет дослідження вужчий і конкретніший.

Методи дослідження: аналіз і синтез, прогнозування, спостереження, експеримент, методи бесіди, анкетування, інтерв'ю, математичні методи обробки даних, порівняльного аналізу тощо, тобто подають перелік використаних методів дослідження для досягнення поставленої в роботі мети. Перераховувати їх треба не відірвано від змісту роботи, а коротко та змістовно визначаючи, що саме досліджувалось тим чи іншим методом. Це дасть змогу пересвідчитися в логічності та прийнятності вибору саме цих методів.

Практична значущість одержаних результатів. Тут прийнято перераховувати, у яких сферах прикладної діяльності, якими органами й організаціями, у якій формі використовуються і можуть бути використані результати виконаного дослідження і рекомендації, розглянуті в роботі.

Апробація результатів роботи та публікації. Вказуються відомості про практичну перевірку основних положень і результатів роботи та форми його оприлюднення. Указується, де й коли доповідались результати досліджень (на яких наукових конференціях, круглих столах, методичних об'єднаннях вчителів), а також участь (перемоги) у конкурсах, публікації статей. Якщо статтю підготовлено в співавторстві, це обов'язково зазначається та конкретизується авторський внесок.

Структура та обсяг роботи. У кінці вступу окреслюється структура роботи, іноді стисло розкривають зміст її компонентів. подаються кількісні характеристики роботи: загальний обсяг та обсяг основного тексту (без додатків), кількість позицій у списку використаних джерел, зміст та обсяг додатків, види засобів візуалізації (таблиць, схем, діаграм тощо) та їх кількість.

Оформлення назв розділів і підрозділів кваліфікаційної роботи

|

РОЗДІЛ 1

**НАУКОВІ ОСНОВИ РОБОТИ З ПІДРУЧНИКОМ УКРАЇНСЬКОЇ
МОВИ ДЛЯ П'ЯТОГО КЛАСУ**

|

1.1. Проблема визначення поняття «підручник» у педагогічній літературі

|

Сучасна освіта покликана підготувати духовно багату, творчу особистість, яка володіє культурними надбаннями своєї країни, має ...

... основою теорії шкільного підручника [Пасічник, с. 18]. Виходячи з цього, підручник повинен відображати завдання, зміст навчання, а також методи, прийоми, організаційні форми навчання (див. додаток А). Отже, сутність викладеного дає підстави твердити про те, що підручник є носієм змісту освіти та провідним засобом навчання

|

1.2. Історія підручника з мови

|

Історія розвитку підручника з мови – важлива й повчальна сторінка не тільки методики мови й педагогіки, але й, без перебільшення, української науки і культури взагалі. Дослідження здобутків у галузі навчальної книжки з...

У таблиці 1.2 відображено

1.2.1. Підручники з мови у Давній Греції. У Давній Греції увага до підручника як навчальної книги... .

Оформлення ілюстрацій у кваліфікаційній роботі

Приклад оформлення ілюстрації, що подається в основному тексті роботи

Рис. 2.1. Схема-опора. Технологія метод ПРЕС

Приклад оформлення схеми додатку, посилання на яку подається в основному тексті роботи

Рис. В.2. Навчальні досягнення учнів експериментальної групи

Оформлення таблиць у кваліфікаційній роботі

Приклад оформлення таблиці, що подається в основному тексті роботи

Таблиця 1.2

Класифікація нетрадиційних уроків на різних етапах пізнання

Етапи пізнання інформації	Види нетрадиційних уроків
Вивчення інформації	Урок-лекція, урок-інформації, урок-екскурсія, урок-подорож, урок-експедиція, урок-монолог, урок-дослідження, урок-розслідування, урок-розвідка, урок-прес-конференція, урок-роздум.

Приклад оформлення таблиці, що подається в додатках

Таблиця 1.3

Вживання букв алфавіту у назвах додатків

Вживаємо букви	А, Б, В, Г, Д, Е, Ж, К, Л, М, Н, П, Р, С, Т, У, Ф, Х, Ц, Ш, Щ, Ю, Я
Не вживаємо букви	Ґ, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ь

Таблиця 1.4.

Технічні вимоги до оформлення робіт

Компонент	Вимоги
Параметри сторінки	Верхнє, нижнє поле – 2 см, праве – 1 см, ліве – 3 см.
Основний текст	Times New Roman, 14, звичайний (нежирний), інтервал – 1,5, відступ першого рядка – 1,25, вирівнювання по ширині.

Продовж. табл. В.1.4

Компонент	Вимоги
Назви структурних компонентів роботи	<p>TIMES NEW ROMAN, 14, напівжирний, інтервал – 1,5, без відступу, вирівнювання по центру, великими буквами. Крапка після назви не ставиться</p>
Слово «РОЗДІЛ» та його номер	<p>TIMES NEW ROMAN, 14, напівжирний, інтервал – 1,5, без відступу, вирівнювання по центру, великими буквами, в окремому рядку перед назвою. Крапка після номера не ставиться. Слово «РОЗДІЛ №» (як інші структурні компоненти) завжди подаються з нової сторінки, зверху сторінки залишається вільний рядок.</p>
НАЗВА РОЗДІЛУ	<p>TIMES NEW ROMAN, 14, напівжирний, інтервал – 1,5, без відступу, вирівнювання по центру, великими буквами. Крапка після назви не ставиться. Подають у наступному рядку після слова «РОЗДІЛ №». Перед наступним текстом залишається вільний рядок.</p>
Назви підрозділів та їх номери	<p>Times New Roman, 14, напівжирний, інтервал – 1,5 пт, відступ першого рядка– 1,25 мм, вирівнювання по лівому краю. Крапка після заголовків не ставиться.</p>
Назви додатків	<p>Times New Roman, 14, напівжирний, інтервал – 1,5 пт, без відступу, вирівнювання по центру Крапка після заголовків не ставиться.</p>
Назви частин підрозділів та їх номери	<p>Times New Roman, 14, напівжирний, інтервал – 1,5 пт, відступ першого рядка– 1,25 мм, вирівнювання по ширині. Після крапки текст підрозділу (у тому ж рядку), без пропусків рядка перед основним текстом. Перед назвою, після попереднього тексту – залишається вільний рядок.</p>

Слово «Таблиця» та її номер	<p>Times New Roman, 14, звичайний, інтервал – 1,5 пт, вирівнювання по правому краю.</p> <p>Між цифрами, що позначають номер ставить крапка. Після назви номера крапка не ставиться. Перед словом таблиця залишається вільний рядок, перед назвою таблиці рядок не пропускають.</p>
Назви таблиць	<p>Times New Roman, 14, 1,5 інтервал, без відступу, вирівнювання по центру. З великої великими літери.</p> <p>Крапка після заголовків не ставиться</p>
Слово «Рис», його номер та назва	<p>Times New Roman, 14, 1,5 інтервал, відступ першого рядка 1,25, вирівнювання по ширині. З великої букви. Між цифрами, що позначають номер ставить крапка. Після номера рисунка ставить крапка. Далі у цьому ж рядку починають його назву з великої букви. Крапка після заголовків не ставиться.</p>
Ключові поняття в тексті, основні компоненти вступу	<p>Times New Roman, 14, напівжирний</p>
Фактичний матеріал: мовний або літературний, приклади вправ та завдань тощо	<p><i>«Times New Roman, 14, курсив»</i></p>
Віршовані приклади (цитати)	<p><i>Якщо подають у тексті, то віршовані рядки відділяють скісною рисою.</i></p>
Виділення слова (фрази) у наведених прикладах (цитатах)	<p>Підкреслення не використовується.</p> <p>Використовують р о з р і д ж е н и й текст (3 пт) або малі прописні букви</p>

Правила оформлення бібліографічного опису у списку джерел,
використаних у кваліфікаційній роботі

Характеристика джерела	Приклад оформлення
<p>Книги: Один автор</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Білоус П. В. Вступ до літературознавства: навч. посібник. Київ : Академія, 2011. 334 с. 2. Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури : підруч. Київ : Либідь, 2001. 488 с. 3. Горпинич В. О. Морфологія української мови: підручник для студентів вищих навчальних закладів. Київ : Академія, 2004. 336 с. 4. Дороз В. Ф. Методика навчання української мови в загальноосвітніх навчальних закладах. Київ : Центр учбової літератури, 2008. 386 с. 5. Пентиліук М. І. Вивчення української мови в школах з російською мовою навчання. Київ: Рута, 2000. 128 с. 6. Стишов О. А. Українська лексика кінця ХХ століття (на матеріалі мови засобів масової інформації). Київ: Вид. центр КНЛУ, 2003. 188 с. 7. Чижевський Д. Історія української літератури. Тернопіль : Презент, Феміна Тернопіль, 1994. 480 с. 8. Шкляр В. Елементал. Львів : Кальварія, 2005. 196.
<p>Два автори</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Брицин М. Я., Жовтобрюх М.Я.. Порівняльна граматики української і російської мов. Київ : Вищ. шк., 1987. 263 с. 2. Ганич Д. І., Олійник І. С. Словник лінгвістичних термінів Київ : Рад. школа, 1985. 421 с. 3. Кононенко Т. П., Ковпик С. І. Уроки української етики в школі : навч.-метод. посібник для вчителів. Київ : Твім інтер, 2008. 88 с.
<p>Три автори</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Єрмоленко С. Я. Бибик С. П., Тодор О. Г. Українська мова. Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів / за ред. С. Я. Єрмоленко. Київ : Либідь, 2001. 224 с.
<p>Чотири автори</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Олійник І. С., Іваненко В. К., Рожило Л. П., Скорик О. С. Методика викладання української мови в середній школі: навч. посібник /за ред. І. С. Олійника. Київ : Вища шк., 1989. 439 с.

	<p>2. Словник іншомовних слів / уклад. Л. О. Пустовіт, О. І. Скопенко, Г. М. Сюта, Т. В. Цимбалюк. Київ : Довіра, 2000. 1017 с.</p>
П'ять і більше авторів	<p>1. Волошина Н. Й. Бандура О. М., Гальонка О. А. Наукові основи методики літератури: посібник / за ред. Н. Й. Волошиної. Київ : Ленвіт, 2002. 344 с.</p> <p>2. Методика навчання української мови в середніх освітніх закладах : підручник для студ. філол. ф-тів ун-тів / за ред. М. І. Пентилюк. Київ : Ленвіт, 2009. 400 с.</p> <p>3. Перспективні освітні технології : наук.-метод. посіб. / за заг. ред. Г. С. Сазоненко. Київ : Гопак, 2000. 560 с.</p>
Без автора	<p>1. Російсько-український фразеологічний словник / уклад. В. Підмогильний, Є. Плужник. Київ : УКСП "Кобза", 1993. 248 с.</p> <p>2. Intel® Навчання для майбутнього : навч. посіб. / під ред. Т. Нанаєвої. Київ : Нора-прінт, 2006. 400 с.</p>
Багатотомний документ	<p>1. Білодід І. К. Вибрані праці в трьох томах. Київ : Наукова думка, 1986. Т. I. 446 с.</p>
Статті з науково-методичних збірників (збірників конференцій)	<p>1. Вірста С. Є. Інноваційне навчання: метод проектів. <i>Нові технології навчання</i> : наук.-метод. зб. Київ : Інститут інноваційних технологій і змісту освіти, 2007. С. 52–58.</p> <p>2. Скаб М. В. Співвідношення індивідуальної та загальнонародної концептуальних картин світу (фрагмент "душа", Ліна Костенко) <i>Актуальні проблеми менталінгвістики</i>: збірник статей за матеріалами IV-ї Міжнародної наукової конференції. Черкаси, 2005. С. 16–19.</p> <p>3. Сагач Г. М. Формування духовної особистості засобами благодатного слова <i>Школа життєтворчості особистості</i> : наук.-метод. зб. / за ред. І. Г. Єрмакова. Київ : ІСДО, 1995. С. 202–207.</p>
Статті з наукових та науково-методичних журналів	<p>1. Ставицька Л. О. Українсько-російська двомовність: соціопсихологічні та лексикографічні аспекти. <i>Дивослово</i>. 2001. № 11. С. 13–16.</p> <p>2. Токмань Г. Теоретична і дидактична філологія. Літературознавчий діалог між поезією і екзистенціальною філософією: В. Свідзинський, Г. Марсель, Р.-М. Рільке. <i>Українська мова та література</i>. 2011. № 10. С. 391–405.</p> <p>3. Соловей Е. «Дзеркало тижня»: Невпізнаний гість: Доля і спадщина В. Свідзинського. <i>Слово і Час</i>. 2009. №12. С. 24–29.</p>

	<p>4. Єрмоленко С. Я., Мацько Л. І. Навчально-виховна концепція вивчення української мови. <i>Дивослово</i>. 1994. № 7. С. 28–31.</p> <p>5. Пентилюк М., Нікітіна А., Горошкіна О. Концепція когнітивної методики навчання української мови <i>Дивослово: Українська мова й література в навчальних закладах</i>. 2004. № 8. С. 5–9.</p>
Статті з газет	<p>1. Національна доктрина розвитку освіти. <i>Освіта України</i>. 2002. № 33 (23 квітня). С. 4–6.</p>
Словники, довідники одного-трьох авторів	<p>1. Волощак М. Неправильно-правильно : довідник з українського слововживання: за матеріалами засобів масової інформації. Київ : Просвіта, 2003. 160 с.</p> <p>2. Шевченко Л.Ю Сучасна українська мова: довідник / за ред. О. Д. Пономарева.. Київ : Либідь, 1996. 320с.</p> <p>3. Ганич Д., Олійник І. Словник лінгвістичних термінів. Київ : Вищ. шк., 1985. 245 с.</p> <p>4. Гончаренко С. У. Український педагогічний енциклопедичний словник. Рівне: Волин. обереги, 2011. 552 с.</p> <p>5. Головащук С. І. Російсько-український словник сталих словосполучень. Київ : Наукова думка, 2001. 639 с.</p>
Словники, енциклопедії, якщо авторів більше трьох	<p>1. Українська мова : енциклопедія / В. М. Русанівський (голова ред.кол.) ; НАН України ; Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні ; Інститут української мови 2. вид., випр. і доп. Київ : Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 2004. 824 с.</p> <p>2. Словник-довідник з української лінгводидактики / М. І. Пентилюк (ред.). Київ : Ленвіт, 2003. 150 с.</p> <p>3. Краткий словарь когнитивных терминов / под общ. ред. Е. С. Кубряковой. Москва : Филол. фак. МГУ, 1996. 245 с.</p> <p>4. Гринчишин Д. Г. Капелюшний А. О., Сербенська О. А., Терлак З. М. Словник-довідник з культури української мови. Київ : Знання, 2006. 367 с.</p>
Законодавчі та нормативні документи	<p>1. Закон про мови в Українській РСР <i>Українська мова і література в школі</i>. 1990. № 5. С. 3–10.</p> <p>2. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. <i>Голос України</i>. 2017. 27 верес. (№ 178-179). С. 10–22</p> <p>3. Концепція мовної освіти 12-річної школи. <i>Українська мова як рідна Дивослово: Українська мова й література в навчальних закладах</i>. 2002. № 8. С. 59–65.</p>

Автореферати дисертацій	1. Масенко Л. Т. Українська мова в соціолінгвістичному аспекті : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора філол. наук : спец. 10.02.01 "Українська мова". Київ, 2005. 39 с.
Електронні ресурси	<p>1. Великожон В. Підручники словесності XI - XVIII століть як предтечі сучасних підручників з української мови. URL: http://www.ualogos.kiev.ua/text.html?id=862&category=10&kip=40 (дата звернення: 15.11.2019)</p> <p>2. Дуда Н. М. Білінгвізм як фактор формування мовної особистості URL: http://conf.vstu.edu.ua/humed/2006/txt/06dnmfmo.htm (дата звернення: 15.11.2019)</p> <p>3. Електронний підручник з сучасної української мови / наук. керівник Н. П. Дарчук. URL: http://linguist.univ.kiev.ua/WINS/pidruchn/index.htm (дата звернення: 15.11.2019)</p> <p>4. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / наук. ред. укр. видання д. пед. наук, проф. С. Ю. Ніколаєва. Київ. : Ленвіт, 2003. 273 с. URL: https://lenvit.ucoz.ua/ZER.pdf (дата звернення: 15.09.2019)</p> <p>5. Мовний калейдоскоп / керівник проекту О. Сербенська. URL: http://www.franko.lviv.ua/lknp/mova (дата звернення: 15.11.2019)</p> <p>6. Свідзинський Володимир. <i>Сайт Кримської філії ННДІУ МОНМСУ : Вірші, балади, поеми.</i> URL: http://dsl.sf.ukrtel.net/biblio/index.php?a_id=3&r_id=6 (дата звернення: 15.11.2019)</p> <p>7. Стус В. <i>Клуб поезій</i> URL: http://www.poetryclub.com.ua/metr.php?id=46&type=tvorch (дата звернення: 15.11.2019)</p>

Примітки:

1. Бібліографічний опис оформлюється згідно з [ДСТУ 8302:2015](#) «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні вимоги та правила складання», який установлює види бібпосилань, правила та особливості їхнього складання і розміщування у документах.

ДСТУ 8302:2015 містить інформацію про:

- види бібліографічних посилань та правила їхнього складання;
- особливості складання комплексного бібліографічного посилання;
- особливості складання бібліографічного посилання на електронний ресурс;
- особливості складання бібліографічного посилання на архівний документ

3. Опис складається з елементів, які поділяються на обов'язкові та факультативні. У бібліографічному описі можуть бути тільки обов'язкові чи обов'язкові та факультативні елементи. Обов'язкові елементи містять бібліографічні відомості, які забезпечують ідентифікацію документа. Їх наводять у будь-якому описі.

Проміжки між знаками та елементами опису, а також використання курсиву є обов'язковими і використовуються для розрізнення знаків граматичної і приписаної пунктуації.

ДОДАТКИ

Додаток I

Мовні й мовленнєві кліше наукового стилю

Таблиця I.1

Типові конструкції для мовного оформлення наукового тексту

Компонент	Типові мовні конструкції
<p>1. Мотивація актуальності теми й важливості дослідження</p>	<p>ПРОБЛЕМА ...перебуває в центрі уваги... ...заслуговує на особливу увагу... ...посідає важливе місце... ...є актуальною... ...давно є на часі... ...цілком є на часі... ...належить до найактуальніших... ...цілком не є вирішеною... ...є мало розробленою (недослідженою)є дискусійною, не досить розробленою... ...фрагментарно висвітлювалася вне була об'єктом спеціального вивчення...</p> <p>ВАЖЛИВО ...дослідити... ...описати (здійснити опис)... ...узагальнити... ...вивчити... ...встановити... ...пояснити... ...систематизувати... ...охарактеризувати... ...класифікувати... ...визначити... ...підсумувати... ...проаналізувати... ...з'ясувати... ...розробити... ...здійснити експеримент... ...простежити... ...укласти... ...виявити... ...експериментально перевірити...</p>
<p>2. Історія та сучасний стан розробки питання в науковій літературі</p>	<p>Прийнято вважати, що... Загальновідомо, що... Є думка, що... На думку (кого?) ..., ... Згідно з точкою зору ... Відповідно до концепції...</p>

Продовження табл. I.1

	<p>Як уважає (вважають) ..., ...</p> <p>Точки зору науковців з цього питання можна класифікувати таким чином ...</p> <p>Дослідженням цієї проблеми займалися ...</p> <p>Цих поглядів дотримується (дотримуються) ...</p> <p>Гіпотезу (передбачення) про ... висунув (розробив) ...</p> <p>Початок напряму (тенденції) покладено...</p> <p>Нову концепцію (ідею, гіпотезу, теорію тощо) розроблено ...</p> <p>...</p> <p>Останнім часом дослідження з...</p> <p>Згідно з даними...</p> <p>Як показують новітні дослідження в галузі...</p> <p>У контексті сучасної парадигми досліджень...</p> <p>Сучасна лінгвістика демонструє зростаючий інтерес до...</p> <p>При вивченні ... значну увагу науковці приділяли...</p> <p>Подальший розвиток досліджень з...</p>
<p>3. Мета й завдання дослідження</p>	<p>Кваліфікаційну роботу присвячено такому питанню, як ...</p> <p>Мета дослідження полягає в тому, щоб ...</p> <p>Завдання дослідження формулюється (формулюються) ...</p> <p>Метою є встановити (встановлення) ...</p> <p>Метою є визначити (визначення)...</p> <p>У роботі порівнюється (порівнюються) ...</p> <p>У роботі вивчається (вивчаються) ...</p> <p>У роботі з'ясовується (з'ясовуються) ...</p> <p>Автор розв'язує низку завдань, а саме ...</p>
<p>4. Виклад суті дослідження в роботі</p>	<p>Є підстави вважати ...</p> <p>Перевіримо запропоновану гіпотезу ...</p> <p>Об'єкт дослідження характеризується такими особливостями ...</p> <p>Об'єкт аналізу має такі специфічні якості, як ...</p> <p>Матеріали здійсненого аналізу/дослідження дозволяють згрупувати (класифікувати, узагальнити, уточнити, конкретизувати) ...</p> <p>Нами зафіксовано (виявлено, з'ясовано, описано) ...</p> <p>У світлі вищесказаного...</p> <p>Як уже зазначалося...</p> <p>На наш погляд...</p> <p>Необхідно зазначити, що...</p> <p>З огляду на...</p> <p>Установлено, що...</p> <p>Відправною точкою... у визначенні... було...</p> <p>Поділяючи точку зору... ми вважаємо...</p>

Продовження табл. I.1

	<p>Беручи до уваги... З одного боку.../ З другого боку... Передусім... По-перше... Аналіз... свідчить про... Звернення до концепції... Уявлення про... Як стверджує... Наступний приклад є... Таким чином, виконаний аналіз доводить, що... Проведене дослідження дозволяє стверджувати, що... У ході дослідження були проаналізовані... Результати роботи дають підстави вважати, що... У центрі нашої уваги... Під час дослідження виникла необхідність... Ми встановили... Як показало наше дослідження... Як свідчать результати аналізу... Аналіз мовного матеріалу показав... Застосування... методу (аналізу) дало змогу встановити...</p>
<p>5. Висновки, рекомендації, пропозиції</p>	<p>Таким чином, проведене дослідження (аналіз) підтверджує, що ... Отже, є всі підстави зробити такий висновок ... Як підсумок зазначимо, що ... Дані здійсненого аналізу дозволяють зробити висновок про ... Отже, можна впевнено стверджувати, що ... Сформулюємо основні висновки Описані в роботі методики дослідження... є Підсумовуючи все сказане, відзначимо ... Підбиваючи підсумки, відзначимо... Здійснене дослідження дозволяє зробити такі висновки...</p>

Таблиця I.2

Метатекстові одиниці наукового тексту

Ви хочете:	Ви можете використати такі метатекстові одиниці
<p><i>наголосити на чомусь, повернути увагу читача до важливих, на вашу думку, моментів</i></p>	<p>особливо важливо вказати тут на те, що...; розглянемо тепер приклад...; перейдімо (<i>перейдемо</i>) до питання...; навіть (<i>лише, тільки</i>); аж ніяк не;</p>
<p><i>констатувати відоме або наявне</i></p>	<p>як відомо; як добре відомо;</p>

	<p>як стверджує такий-то; давно доведено те, що; дослідження у цій галузі; у наш час; останнім часом; свого часу</p>
<p><i>обґрунтування потреби змінити відоме або наявне</i></p>	<p>досить актуальною залишається проблема, є необхідність; більшість публікацій стосується...; ніде не ставилося досі питання про... ; привертає увагу той факт, що; найбільша складність полягає в тому, що; пропонується новий підхід (метод); необхідно визначати (виявити) недоліки, необхідно обґрунтовано підтвердити; випускати з уваги, суперечити фактам; метою розробки є...; не підтверджувати висновки фактами; одним із найвизначніших досягнень є, загальноприйнято, звичайно; особливо слід відзначити</p>
<p><i>при анотуванні</i></p>	<p>автор розглядає, аналізує, характеризує, доводить, порівнює, зіставляє, з'ясовує, підкреслює, автор посилається на ..., автор зупиняється на..., автор розглядає зміст, формулює..., автор наголошує на важливості, автор виходить з того, що, спирається на те, що, автор заперечує, стверджує, автор критично ставить до, автор ставить завдання, автор підтверджує висновок фактами, автор пояснює це тим, що, автор причину цього вбачає в тому, що, автор вважає, що, у статті викладений погляд на ..., у статті викладені дискусійні твердження, суперечливі, загальновідомі істини, цінні відомості, експериментальні дані, у статті зроблено спробу довести щось, у статті подаються переконливі докази, у статті враховано, взято до уваги, звернуто увагу</p>
<p><i>критично проаналізувати відоме або наявне</i></p>	<p>не заперечуємо, не спростовуємо, можна погодитися з твердженням..., сутність (такого розуміння) зводиться до того, що; необхідно підкреслити, що, варто схвалити, слід погодитися, визнавати здобутки,</p>

	<p>поділяємо погляд, дотримуємося тієї ж думки</p>	
<p><i>опис нового(оформлення висновків, внеску автора тощо)</i></p>	<p>у роботі описано; запропонована система забезпечує; є можливість...; перевага цих моделей у тому, що; експерименти підтверджують</p>	
<p><i>прогноз щодо застосування нового</i></p>	<p>це забезпечує такі основні можливості; ефективне застосування; дозволяє підвищити надійність; успішно використовувати; експерименти показали високу надійність</p>	
<p><i>висловити оцінку (впевненість або сумнів)</i></p>	<p>Очевидно (<i>самоочевидно</i>); очевидно, що; зрозуміло; зрозуміла (<i>ясна</i>) річ; напевно (<i>напевно, напевне</i>); без сумніву (<i>без сумнівів</i>); безперечно (<i>безсумнівно, безумовно</i>); не викликає сумнівів той факт, що; не потребує доведення; цього цілком досить, щоб довести; звичайно можливо (<i>мабуть</i>)</p>	
<p><i>пояснити, уточнити, виділити щось</i></p>	<p>наприклад; так, наприклад; зокрема; а саме; тільки; навіть; адже; точніше кажучи; іншими словами (<i>словом</i>)</p>	<p>причому; крім того; ось це; справа (<i>річ</i>) от (<i>ось</i>) у чому; це значить; саме; тобто; йдеться про те, що</p>
<p><i>узагальнити, зробити висновок</i></p>	<p>отже; словом; зрештою; що й треба було довести; можна зробити висновок про; у результаті можна прийти до висновку про те, що; на закінчення є підстави стверджувати (твердити), що сутність викладеного дає підстави твердити про ...; на основі цього ми переконуємося в тому, що; узагальнюючи сказане; з огляду на ...; зважаючи на ...; ці дані свідчать про те, що ...</p>	

<p><i>розчленувати інформацію</i></p>	<p>по-перше; по-друге; з одного боку; з другого боку</p>
<p><i>вказати на час, послідовність</i></p>	<p>тепер; тоді; потім; перш ніж; (перед тим, як) доводити; спочатку; спершу; раніше вже йшлося про ...; насамперед; передусім; почнемо з того, що; перейдемо до питання; у першу чергу; щойно; знову; ще раз; потім; пізніше; на закінчення; на завершення</p>
<p><i>відобразити зіставлення та протиставлення частин інформації; показати причину (умову) і наслідок</i></p>	<p>і, а; але; проте; зате; однак; і все-таки; і все ж таки; навпаки; не тільки (не лише), а й, але й; таким чином, так; адже; оскільки бо; тоді як; на противагу цьому; між тим; інакше;</p>
<p><i>поєднати частини інформації</i></p>	<p>інша річ, що; це інша річ; бачимо, що; отже; тому; тим самим; значить; унаслідок цього;</p>

у такому разі (випадку);
і;
також;
при цьому;
при тому;
до речі;
крім того;
більше того;
водночас, між іншим;
цікаво зазначити, що;
тобто;
словом;
як уже було зазначено;
як зазначалося раніше;
як було показано;
як було доведено;
згідно з ...;
відповідно до ...

УДК

Методичні рекомендації з підготовки та написання курсових робіт зі спеціальності 061 Журналістика. Київ: , 2024. 36 с.

Укладачі: викладачі кафедри журналістики

Досенко А.К., кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент, завідувачка кафедри журналістики ННІ філології та журналістики ТНУ імені В.І. Вернадського

Малиш М.М. кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри журналістики ННІ філології та журналістики ТНУ імені В.І. Вернадського

Юксель Г.З. кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри журналістики ННІ філології та журналістики ТНУ імені В.І. Вернадського

Тур'ян О.В. кандидат психологічних наук, заслужений журналіст України старший викладач кафедри журналістики ННІ філології та журналістики ТНУ імені В.І. Вернадського

Рецензенти:

Терещук В.І.,

доктор політичних наук, доцент, завідувач кафедри міжнародної журналістики Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

Методичні рекомендації призначено для студентів, які навчаються за спеціальністю 061 Журналістика в Таврійському національному університеті імені В.І. Вернадського. У виданні висвітлено основні етапи створення курсових робіт, що охоплюють підготовку, аналіз, власне написання за чинними вимогами до оформлення, захист-презентацію.

Рекомендовано кафедрою журналістики ННІ філології та журналістики (протокол № 6 від 22 січня 2023 року), Вченою радою ТНУ імені В.І. Вернадського (протокол № від 2023 року).

